

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” เทศบาลตำบลล้อมแรด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” รวมถึงเพื่อศึกษาการสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืนของ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแทนของคณะกรรมการและสมาชิกขององค์กรฯ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสนทนากลุ่มย่อย รวมทั้งหมด จำนวน 16 คน จากกรณีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการศึกษามีดังนี้

ผลการศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรออมบุญวันละบาท โดยใช้องค์ประกอบ 7-S ของ McKinsey ซึ่งประกอบด้วย 1. โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรฯ (Structure) มีโครงสร้างการบริหารองค์กรที่เป็นทางการ (แนวดิ่ง) และมีการบริหารงานแบบไม่เป็นทางการ (แนวนอน) ผสมผสานระหว่างกัน อาศัยความสัมพันธ์ของคณะกรรมการ 4 ฝ่ายกับสมาชิกกองทุน 2. กลยุทธ์องค์กรฯ (Strategy) มีการนำ 4 กลยุทธ์หลักมาใช้ในการบริหารงานองค์กรฯ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์องค์กรฯ กลยุทธ์ด้านการเรียนรู้ขององค์กรฯ กลยุทธ์ด้านการสร้างความสัมพันธ์ภายในองค์กรฯ และกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการข้อมูล 3. ระบบการทำงานขององค์กรฯ (Systems) ประกอบด้วย ระบบการบริหารจัดการกองทุน 5 กองทุน ระบบการวางแผนข้อมูล ระบบการพัฒนาองค์กรฯ ระบบการติดตามตรวจสอบ 4. รูปแบบการขับเคลื่อนองค์กรฯ (Style) ประกอบด้วย รูปแบบการใช้แนวคิดการออมบุญมาปรับใช้กับองค์กรฯควบคู่กับการบริหารจัดการแนวราบแบบมีส่วนร่วม 5. สมาชิกองค์กรฯ (Staff) ประกอบด้วย การพัฒนาระดับแกนนำและระดับสมาชิก 6. ทักษะของสมาชิกองค์กรฯ (Skills) พบว่า ใช้ทักษะด้านการบริหารจัดการ ทักษะด้านการจัดการความรู้ ทักษะด้านการใช้โปรแกรมสวัสดิการ และ 7. ค่านิยมร่วมสมาชิกองค์กรฯ (Shared values) พบว่า เป็นค่านิยมระดับองค์กรและค่านิยมระดับบุคคล ผลการศึกษากำหนดทุนทางสังคมเพื่อสร้างความยั่งยืนของกองทุน พบว่า การบริหารจัดการ “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” นำไปสู่ความยั่งยืนของทุนทางสังคม เมื่อพิจารณาจากกรอบแนวคิดเรื่องทุนมนุษย์ ทุนทางสถาบัน และทุนทางภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

Abstract

The main objective of a study on Management of the “One-Baht Merit Savings Organization for Welfare of Baan Don Chai Community, Creating Sustainable Social Capital” is to study management of the One-Baht Merit Savings Organization for Welfare of Baan Don Chai Community, particularly how to use social capital to make the organization sustainable, which in turn would lead to creation of sustainable social capital. The study employs qualitative research methods. The framework of study is McKinsey 7-S Framework. Tools applied in this study included in-depth interview and focus group discussion, covering a total of 16 persons. Analysis of data gathered leads to the following findings:

For the 1st S-Structure, the organization had a formal (vertical) administrative structure and non-formal (horizontal) administrative procedures integrated together, relying on relations of its four committees with members of the fund. Concerning the 2nd S-Strategy, four main strategies were applied in the administration of this organization, that were public relations strategy, learning strategy, internal relationship building strategy and Information management strategy. Regarding the 3rd S – Systems, the organization has fund management system for its five funds, information planning system, organization development system, and monitoring and evaluation system. As for the 4th S-Style, the organization adapted a merit savings concept to use with its participatory horizontal management procedure. Concerning Staff, the 5th S, there was development both at leader and member level. For Skills of members of the organization, the 6th S, it was found that skills being used were management skill, knowledge management skill and skill for using welfare programme. Finally, shared values, the 7th S, were found to be at organization level and personal level. Study also finds that the management of the savings organizations leads to the sustainability of social capital in terms of human capital, institutional capital and cultural capital.

Study recommends that importance should be given to shared values of the organization's members (7thS), so that they could be used as a foundation for development of the organization, which would lead to development of the other six Ss,

particularly development of leaders and members of the organization (5th S), so that they would have management capacity and new skills (6th S), such as use of welfare programme, and development of the organization's database system. Use of both human capital and institutional capital should be promoted to manage the five funds in order to create welfare for every target group in the community. Members should be encouraged to participate as members of the organization. Finally, use of wisdom and cultural capital should be promoted and adapted for the One-Baht Merit Savings Organization in order to create sustainable social capital in long term.

ผู้ศึกษาเสนอว่า “องค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาทเพื่อสวัสดิการชุมชนบ้านดอนไชย สร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน” ควรให้ความสำคัญกับค่านิยมร่วมของสมาชิกองค์กรฯ เพื่อใช้เป็นฐานการพัฒนาองค์กรฯ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรประกอบที่ 1-6 โดยเฉพาะการพัฒนาแกนนำ และสมาชิกองค์กรฯ (องค์กรประกอบที่ 5) ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีทักษะใหม่ ๆ (องค์กรประกอบที่ 6) เช่น การใช้โปรแกรมสวัสดิการ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลขององค์กรฯ ควรมีการส่งเสริมการใช้ทุนมนุษย์และทุนสถาบันมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนทั้ง 5 กองทุน เพื่อนำไปสู่การสร้างสวัสดิการให้กับคนทุกกลุ่มเป้าหมายในชุมชน ควรส่งเสริมให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรฯ รวมทั้ง ควรส่งเสริมให้มีการนำทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมมาปรับใช้กับองค์กรออมบุญวันละหนึ่งบาท เพื่อเป็นการสร้างทุนทางสังคมอย่างยั่งยืนได้ในระยะยาว